

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum VII. Ex litteris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

defensor, seu Advocatus existat, cum ejusdem sit dare esse, & in esse conservare, ac tueri. Ita *Innoc. hic* intelligit: communiter tamen jus advocatiæ accipi solet, ut quid distinctum à jure Patronatûs.

2. Notandum secundum. Si quis jus Patronatûs per se, ac solitariè emat, aut data re temporali aliter commutando sibi comparat, Simoniacus est *c. præterea 9. de transact. c. de jure 16. hoc tit.* & ideò in penam vendens, & emens jus Patronatûs illud amittere debent, ut hic dicitur, & quidem ipso jure, sicuti expressum est in *Trident. sess. 25. c. 9. §. nec dictum de reformatione.* quomobrem Ecclesia seu beneficium liberæ collationis efficitur, prout *Innoc. & And. Barb.* & alij hic tradunt. Additur in *Trident.* eos, qui jus Patronatûs contra Sanctiones Canonicas vendunt, excommunicationis, vel interdicti sententiâ feriendos esse. Vide, quæ docui *l. 4. tra. ult. c. ult. n. 60.*

3. Notandum tertium. Pater Ecclesiæ Patronus filium suum, aut nepotem præsentare non prohibetur, si idoneus sit. Ita *Glossa recepta hic V. filij & dicam inc. consulis 5. hoc tit.* ex quo colligit *Abbas hic n. 6.* quòd Episcopus filio suo, aut nepoti legitimè nato, si idoneus sit, beneficium conferre non prohibetur.

CAPITULUM VII.

Ex litteris.

PARAPHRASIS:

Monasterium Vintoniense villam, in qua Ecclesia sita erat, militi concessit, ad firmam, id est, locavit. Vacante deinde Ecclesia miles Episcopo præsentavit G. Clericum, & postea Abbatissâ monasterij alium præsentavit, quem Episcopus recipere noluit: quare ipsa apud Archiepiscopum Cantuariensem quæstâ fuit, is ratus præsentationem factam à milite irritam esse, Episcopo in virtute obedientiæ mandavit, ut Clericum præsen-

tatum ab Abbatissa recipiat, & in possessionem mittat. Denique hæc controversia ad Alexandrum III delata est: is eam iudicibus delegans, mandat, si ipsi constiterit, villam militi, non excepto jure Patronatûs, concessam fuisse ad firmam, vel antequam de jure Patronatûs inter Abbatissam & militem lis mota fuit, G. Clericum ab Episcopo ad militis præsentationem institutum fuisse, ei, si aliàs idoneus fuerit, Ecclesiam adjudicent, ita, ut si accidat Abbatissam in jure proprietatis obtinere adversus militem, eidem Abbatissæ tanquam Patronæ institutus circa temporalia rationem administrationis reddendo respondeat.

SUMMARIUM.

1. Jus Patronatûs cum universitate honorum pro re temporali, concomitanter, & per accidens in alium potest transire.
2. Præsentatus à Patrono, bonâ fide possidens jus Patronatûs, titulum & jus in beneficio acquirit, si in eo instituat.
3. Non est tamen admittenda præsentatio, quæ sit lite pendente de jure præsentandi.
4. Patrono Ecclesiastico jus competit exigendi rationes à beneficiato super redditibus Ecclesiæ.

Notandum primum. Licet jus Patronatûs per commutationem cum re temporali transferri non possit per se, ut dixi *in c. quia 6. hoc tit.* potest tamen transferri per accidens, concomitanter vendendo, vel alio simili modo transferendo universitatem honorum v. g. hæreditatem, territorium, civitatem, castrum, villam &c. aut quemlibet fundum, cui jura annexa sunt, quæ attinentia dici solent. Ita *hic & in c. cum seculum 13. hoc tit.* & explicavi *l. 4. tra. 2. c. 13. q. 9.* ubi etiam docui, quòd contractus, per quem jus Patronatûs accessoriè transir, debeat esse alienationis,

tionis, seu translationis dominij saltem utilis, prout fit in concessione *ad firmam*, seu locatione ad tempus longum: sin verò ad breve tempus castrum v. g. alicui locetur, jus Patronatús, seu facultas præsentandi videtur manere penes locantem, licet contrarium placuerit Barboſæ *hic n. 4.* & probabile id cenſet Abbas. Id verò concedi poteſt, quòd locator ultrò committere poſſit colono, ut præſenter ſuo, id eſt locantis, nomine, ſicuti & de creditore in oppignorato caſtro, cui jus Patronatús annexum eſt, dicendum eſt. Porro ſi bonorum univerſitas, cui jus Patronatús annexum eſt, conſiſcetur ob delictum Patroni, etiam jus Patronatús tranſit in ſiſcum; prout docent DD. apud Barboſ. *de poſſeſſate Episcopii alleg. 71. n. 45.* Sin autem jus Patronatús per ſe & ſingulariter conſiſtat, conſiſcatione omnium bonorum (videlicet temporalium) Patroni, non venit jus Patronatús, quare manebit penes delinquentem, donec per ſententiam iudicis Eccleſiaſtici tanquam indignus privetur, ita ut Eccleſia tunc libera fiat, ſicuti híc idem tradit Barboſ. & in *c. vergentis n. 21. de Hæreticis, Abbas in c. cum Laici hoc tit.*

2 Notandum ſecundum. Inſtitutus ad præſentationem ejus, qui eſt in poſſeſſione juris Patronatús, aut bonâ fide (quæ in dubio præſumitur) verum jus ac titulum acquirit, neque removeri debet, eſi poſtea intelligatur, præſentantem reverà non habuiſſe jus præſentandi. Ita etiam habetur in *c. conſultationibus 19. hoc tit.* ubi explicabo.

3 Notandum tertium. Interim dum lis inſtituta ſuper jure Patronatús pender, non eſt admittenda præſentatio: quod intellige, ſi lis ſit ſuper poſſeſſione; ſin autem pro proprietate, præſentatio quidem à poſſeſſore admitti poteſt, ſed præſentatus poſt litis conteſtationem inſtituendus non eſt. Ita per ſenſum contrarium ſumitur ex hoc *c.* & explicabo latius *c. 19.* Vide *Gloſſ. hic V. vel antequam, Abbas n. 8. & 9.*

Notandum quartum. Patrono Eccleſiaſtico id jus competit, ut à beneficiationibus exigere poſſit de redditibus beneficij, aut Eccleſiæ ſibi commiſſæ. Ita ſignificatur in ſine Capituli & docent DD. in *c. 1. S. in Eccleſijs de privilegijs, & dicitur cit. c. 13. n. 12. c. 8.*

CAPITVLVM VIII.

Illud.

PARAPHRASIS.

Quidam Laicus, v. g. Patronus, & Dominus territorij, in conſulto Epifcopo, Eccleſiam non vacantem conceſſit, & donavit monaſterio, poſtea cum vacaret Eccleſia, idem Laicus præſentavit Clericum, qui ab Epifcopo inſtitutus eſt. Hoc in tali reſponderet Alexander III. quòd prior illa conceſſio Eccleſiæ facta monaſterio, cum de jure non ſubſiſtat, impedire non poſſit, quòd minus poſterior Clerici præſentati inſtitutio rata & ſirma ſit; inſerim Laicus ille liberam poſſeſſionem habet, jus Patronatús loco religioſo, ſed monaſterio donandi, tunc autem, ſi aliquis abſque præſentatione Religioſorum ab Epifcopo in Eccleſia vacante inſtituitur, inſtitutio ſecundùm juris apices præſumenda eſt.

SUMMARIUM.

1. Non præſtat impedimentum, quòd de jure non ſortitur effectum.
2. Patronus liberè donare poteſt ſuo Patronatús loco Religioſo.
3. Præſentatus à legitimo Patrono, ſi idoneus ſit, jus & actionem habet ad ſui inſtitutionem.

Notandum primum. Non præſtat impedimentum, quòd de jure non ſortitur effectum, uti habetur in *regula 17. c. 6.* Idque adeò verum eſt, ut quiſpiam contra proprium factum agere poſſit, dicendo,